

Studentombudets årsrapport 2020.

Forord

2020 ble et annerledes år for hele OsloMet, og også for Studentombudet. Katrine Klyve har vært i permisjon siden januar og undertegnede har fungert som vikar. Korona-pandemien, og den medfølgende nedstengingen av Norge 12. mars, har også skapt en rekke utfordringer når det gjelder å gi studentene det tilbudet og den hjelpen de har krav på fra studentombudets side.

I starten av korona-situasjonen var det forventet at det kom til å medføre en rekke henvendelser til Studentombudet i takt med at forelesninger ble avlyst, praksisperioder utsatt og eksamener omgjort til digitale hjemmeeksamener. Dette har derimot ikke slått til, og saksomfanget for 2020 har vært ganske likt som tidligere år, med en liten nedgang.

OsloMet tok en del gode grep under nedstengingen i mars og i høstsemesteret, men Studentombudet ønsker allikevel å rette oppmerksomhet mot noen mangler og forbedringspunkter. Situasjonen med mye digital- eller hybridundervisning ser ut til å vedvare, og det er derfor viktig at studenters rettigheter ivaretas i det videre arbeidet.

Studentene er i år, som tidligere år, opptatt av sine rettigheter og plikter. Den største gruppen henvendelser omhandler den generelle studiesituasjonen, etterfulgt av eksamen- og praksisrelaterte spørsmål. Dette er ikke overraskende, med tanke på de endringene som har blitt gjort i studiehverdagen på grunn av pandemien.

Under pandemien og i nedstengingen har det vært noe vanskeligere å finne fram til riktig adressat for spørsmål og henvendelser når man ikke kan besøke institutt og fakultet direkte. Dette gjelder både for studentene og for ombudet.

Avslutningsvis vil jeg takke alle ansatte ved OsloMet for godt samarbeid og gode diskusjoner. Det har vært mange spørsmål som måtte besvares, men det har heldigvis vært lett å få tak i dem. Takk til alle som har invitert meg inn for å finne gode løsninger og for å utvikle bedre rutiner.

Oslo 22.01.21

Eirik Owren Holt
Studentombud

Studentombudet ved OsloMet – storbyuniversitetet

På OsloMet – storbyuniversitetet har det vært studentombud siden januar 2015. I følge studentombudets mandat¹ skal studentombudet avgi «årlig skriftlig rapport om sin virksomhet». Målet med rapporten er å gi en oversikt over hva studentombudet har gjort i løpet av året, hvilke henvendelser studentombudet får, dele saker med felles læringsverdi og trekke frem mulige forbedringsområder.

Årsrapporten og anbefalingene studentombudet kommer med er basert på henvendelsene studentombudet har fått, og er dermed representativt for studentombudets virkeområde. Siden antall henvendelser studentombudet får ikke er representativt for OsloMet som enhet gir ikke årsrapporten nødvendigvis et riktig bilde av problemer generelt på OsloMet.

Hva gjør studentombudet

Studentombudet skal «gi råd og bistand i saker om studentenes studiesituasjon», og «se til at sakene blir rettmessig behandlet». Studentombudet er politisk nøytral og etterlever verdiene uavhengig, konfidensiell, nøytral og uformell. Studentombudet er ikke advokat eller juridisk partsrepresentant for studenter ovenfor universitetet.

I det daglige arbeidet innebærer mandatet blant annet at studentombudet besvarer henvendelser fra studenter ved å gi veiledning i regelverket, hjelper til med å finne løsninger på problemer som kan oppstå, vurderer ulike løsningsalternativer, følger opp, og vurderer sammen med studenten om og eventuelt hva studentombudet skal gjøre videre i saken. Studentombudet skal sikre at saker som omhandler studenter blir riktig og lovmessig behandlet.

Kort om årsrapporten for 2020

Årsrapporten for 2020 er stort sett satt opp på samme måte som tidligere år for å skape best mulig sammenligningsgrunnlag. Den består av en del med statistikk og erfaringsutveksling basert på henvendelsene som er kommet inn, men har fått en ny del som tar for seg korona-situasjonen. Studentombudet ønsker også å komme med noen anbefalinger for organiseringen av arbeidet med studenters rettigheter og plikter og hvordan tilbudet som Studentombud kan utvides.

¹ [Studentombudets mandat – Studentombudet ved OsloMet](#)

Erfaringer fra Korona-situasjonen

Da OsloMet, og hele Norge, stengte ned fra 12. mars 2020 ble det vanskelig å utføre Studentombudets arbeid på en ordinær måte. Det var en forventning om at dette ville føre til en økt mengde henvendelser, men dette slo ikke til. Det var 59 henvendelser direkte tilknyttet Korona-relaterte spørsmål, mens det i andre også kom fram gjennom at studiehverdagen var blitt annerledes.

Mars: 8	August: 2
April:10	September: 4
Mai: 6	Oktober: 5
Juni; 3	November:5
Juli: 7	Desember: 4
59 totalt	

Det virker for Studentombudet som om informasjonen om nedstengingen kom godt fram, og at studenter raskt tilpasset seg sin nye hverdag. Det var mye fleksibilitet og endringsvilje blant både studenter og ansatte og dette var et samarbeid som fungerte. Digital undervisning, utsatt praksis og endrede vurderingsformer ble raskt satt i gang.

I de henvendelsene Studentombudet mottok var det tre områder som skilte seg ut. Kvalitet og mengde av undervisning, endrede eksamensformer og informasjonsflyten fra fakulteter og institutter når disse endringene skjedde.

Undervisning:

Overgangen til digital undervisning kom brått på både for studenter og undervisere. Det som går igjen i studentenes henvendelser er hvilke krav de kan stille til undervisningen de får og til studiekvaliteten i vårsemesteret 2020. Her har Oslomet et forbedringspotensiale når det gjelder å få kommunisert ut hva som jobbes med, og å legge opp til en mer enhetlig praksis for sine undervisere.

Eksamensform:

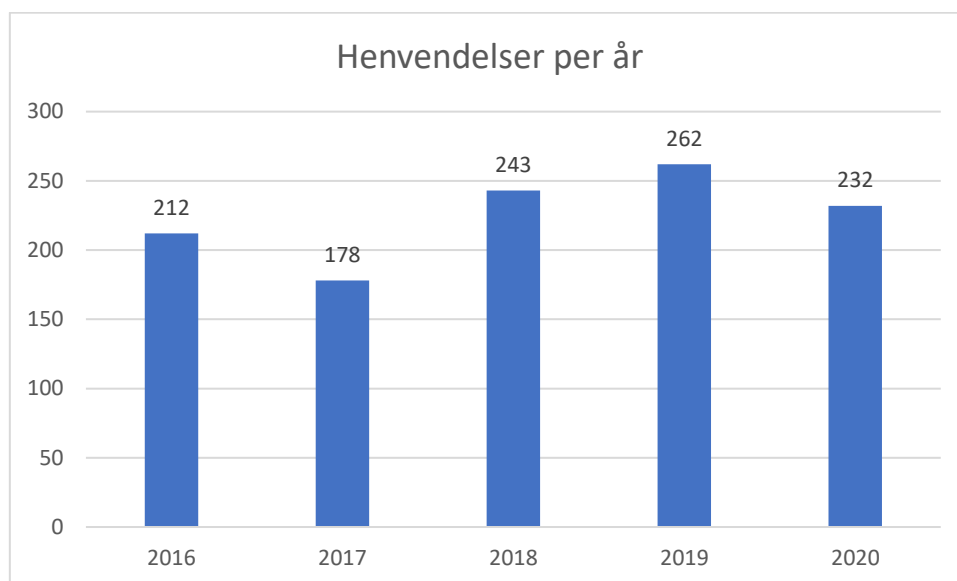
Det fremgår av henvendelsene at mange studenter ikke opplever at eksamensoppgaver er blitt tilstrekkelig tilpasset overgangen fra skriftlig skoleeksamen til enten skriftlig hjemmeeksamen eller muntlig. Både lengden på oppgavene, tiden man fikk til rådighet og vanskelighetsgrad er blitt kommentert. Dette har også gitt utslag i antallet fuskesaker som har kommet opp for Klagenemnda i 2020 og er et område OsloMet bør jobbe med i 2021 hvis denne situasjonen vedvarer.

Kommunikasjon:

Studenter fikk raskt beskjed om at OsloMet ville bli stengt ned og at man gikk over til digital undervisning. Derimot har det vært en del hendelser der studenter opplever at de ikke får tilstrekkelig informasjon om undervisning og eksamener. Hvilke hjelpemidler som vil være tillatt på hjemmeeksamen, hva som skjer i tilfelle stryk og hvordan man klager eller tar kontakt med OsloMet når infoskranken er stengt.

Videre har det vært en rekke spørsmål om smittevern, praksis og regler knyttet til dette. Det oppleves som at studenter ikke blir hørt når de stiller spørsmål. Det er bedre å sende en e-post om at man ikke vet enn å bare la e-posten ligge til man vet hva svaret blir.

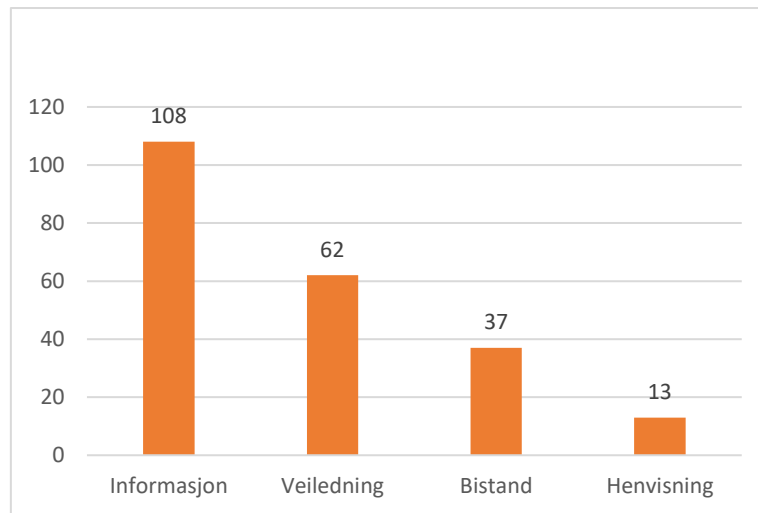
Statistikk

Henvendelser per år

I 2020 har det vært et fall i antall henvendelser, sammenlignet med 2018 og 2019. Dette skyldes nok i stor grad den pågående pandemien, og er noe som også gjenspeiles hos studentombud ved andre utdanningsinstitusjoner. Derimot betyr ikke dette at det ikke har vært utfordringer knyttet til studiesituasjonen i 2020. Flere av henvendelsene kommer nå fra tillitsvalgte og gjelder for flere studenter eller hele klasser.

Videre er de innkomne sakene sortert etter hvilken type bistand Studentombudet yter, hvilket fakultet studentene studerer ved og hva saken omhandler.

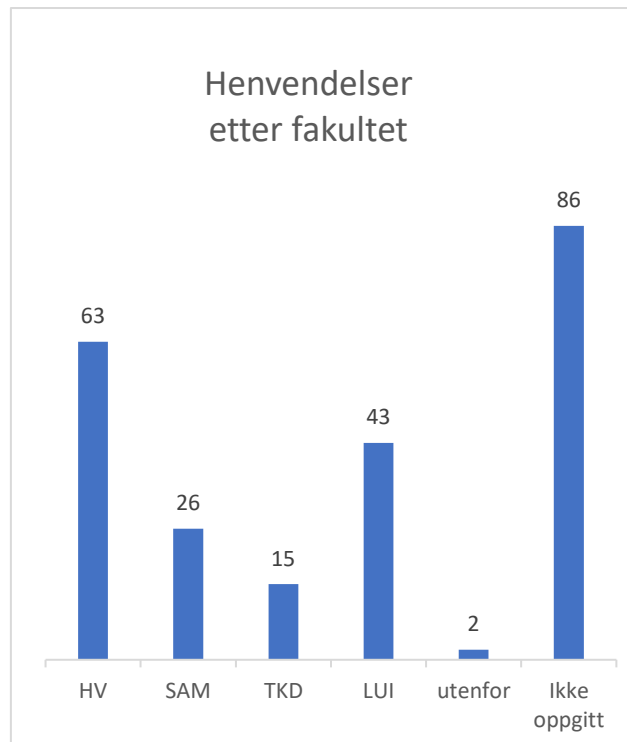

Type bistand:

Studentombudet yter bistand til studenter på en rekke ulike måter, avhengig av hva studenten ønsker, ledig kapasitet og sakens omfang. Bistanden sorteres derfor etter om saken løses med

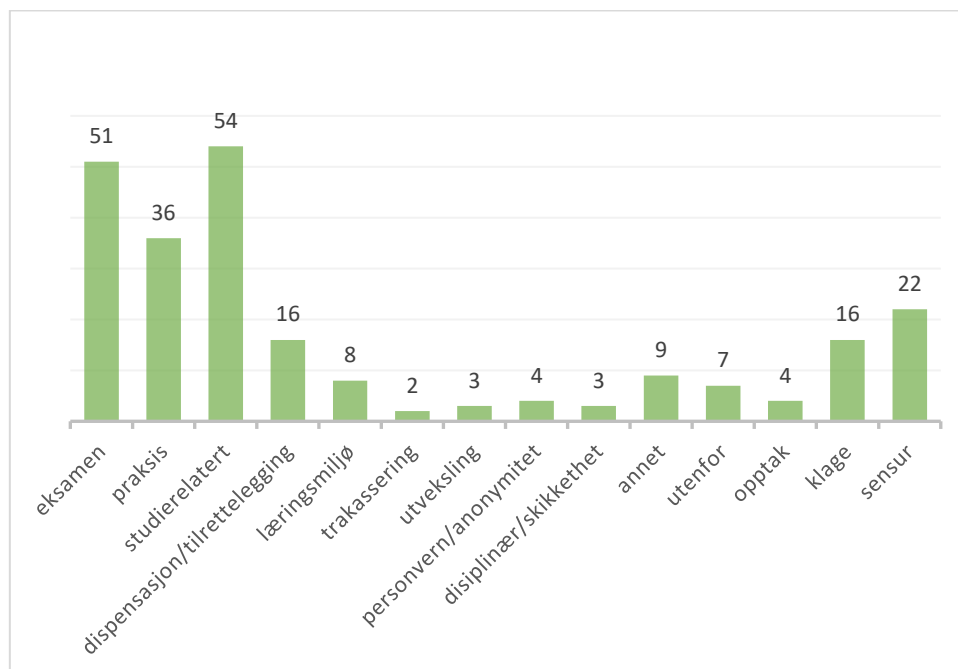
- Informasjon - informasjon til studenten
- Veiledning - frem og tilbake noen ganger med informasjon, rådgivning, fremgangsmåte
- Bistand – øvrig kommunikasjon med andre på vegne av student eller for å få mer informasjon og det kan være bistand i møter
- Henvising - henvist til annen instans på eller utenfor OsloMet, uten informasjon

De fleste saker løses med informasjon, men det er en økende andel av sakene som krever større oppfølging og innsats fra Studentombudet.

Saker fordelt på fakultet:

For oversiktens skyld er sakene også sortert ut etter hvilket fakultet studenten studerer ved. Dette betyr ikke at det fakultetet med mest saker nødvendigvis er det fakultetet med mest utfordringer eller problemer, men kan også skyldes at det er her flest studenter vet om tilbudet med studentombud eller har mer kunnskap om sine rettigheter som studenter.

Saker fordelt på kategori:

Studentombudet kategoriserer sakene etter sakstype, både for å lage statistikk og for å kunne se hvor det eventuelt kan gjøres strukturelle endringer i måten man jobber ved OsloMet. Kategoriene er beskrevet i vedlegget i slutten av rapporten.

Erfaringsutveksling basert på årets henvendelser.

Studiesituasjonen:

I kategorien «studiesituasjonen» ligger det saker som omhandler spørsmål om studiets oppbygging, emne- og programplaner, progresjonskrav og hvordan studentene finner informasjon om sitt studie.

I år var det, naturlig nok, mange saker knyttet til dette. Mange studenter hadde utfordringer med å finne fram til hva som gjaldt deres studie når det kom nye regler om smittevern, fraværsregler og oppmøte. Det følger av den midlertidige forskriften om tillegg til forskrift om studier og eksamen ved OsloMet² § 2 at det kan gjøres unntak fra arbeidskrav og obligatorisk oppmøte for å få gå opp til eksamen, men at «Dekan kan i særlige tilfeller fastsette at ordinære vilkår skal gjelde»

Studentombudet oppfatter at dette i praksis ble vanskelig for studenter å forstå, og at det var mye uro knyttet til om man ville få fullføre innværende semester, godkjenne arbeidskrav og avlegge eksamen. Mange utdanninger og fakulteter kastet seg rundt og ga gode svar, men som helhet har OsloMet et forbedringspotensiale på dette området.

Videre var det mange saker knyttet til kvaliteten på digital undervisning, og de vurderingene som ble gjort for om det skulle arrangeres fysisk, hybrid eller heldigital undervisning. Dette er ikke noe Studentombudet etter mandatet kunne svare på, da det er faglige vurderinger som må legges til grunn, men vil allikevel oppfordre OsloMet til å gå gjennom saksbehandlingsrutinene sine slik at man sikrer at det er foretatt tilstrekkelige vurderinger og at disse blir skrevet ned.

Eksamensrelaterte spørsmål:

Den største andelen henvendelser her gjaldt spørsmål knyttet til om eksamen ville bli arrangert fysisk eller digitalt, etterfulgt av tilpasning av oppgavene til en eventuell digital eksamen.

I den første gruppen var det store spørsmål rundt muligheten til å opprettholde ansvarlig smittevern og om mulighetene for å få ta ny eller utsatt eksamen uten å bruke forsøk hvis man måtte holde seg borte. Her opplever Studentombudet av OsloMet klarte å få til en god diskusjon internt i fagmiljøene og at informasjonen kom godt fram til studentene.

Når det gjelder tilpasning av eksamensoppgavene har mange henvendelser gått på studenter som ikke opplever at de får tilstrekkelig tid til å løse eksamen, at oppgavene holdt et høyere vanskelighetsnivå, at de ikke fikk tilstrekkelig informasjon om hjelpemidler og at terskelen for å få bestått/ikke bestått var høyere enn terskelen for å få F etter den gamle karakterskalaen.

Praksis:

Her ble det også store endringer som følge av korona-situasjonen. Den midlertidige forskriften ga mulighet til å fravike praksis og tilby alternative læringskrav, men for mange av OsloMets fag gjelder nasjonale rammeplaner som medfører at dette ikke var en fullgod løsning. Videre kom det mange spørsmål rundt at praksisstedene nektet studenter å ha deltidsjobb mens de var i praksis, eller i enkelte tilfeller ønsket å nekte studentene å reise hjem under praksisperioden. Her var det mange problemstillinger rundt smittevern og studenters rettigheter, som OsloMet i større grad må klare å belyse og besvare, heller enn å overlate det til praksisstedene å definere handlingsrommet.

² [Midlertidig forskrift om tillegg til forskrift 26. juni 2012 nr. 718 om studier og eksamen ved OsloMet - Lovdata](#)

Vedlegg: Kategoribeskrivelser

Beskrivelsene av kategoriene er ikke uttømmende. Den skal være en klargjøring av hvilke henvendelser som kan falle inn under den enkelte kategori.

Eksamen

Kategorien omfatter alle former for eksamen og avsluttende oppgave, for eksempel skoleeksamen, hjemmeeksamen, mappeeksamen, muntlig eksamen, bachelor- og masteroppgave. Kategorien omfatter spørsmål eller situasjoner knyttet til:

- Formelle feil ved gjennomføringen av eksamen
- Begrunnelse for eksamenskarakter
- Andre forhold som angår eksamen

Klage

Kategorien omfatter klager på eksamen, både sensur, karakter og formelle feil.

Praksis

Kategorien omfatter obligatoriske praksisperioder. Kategorien omfatter for eksempel:

- Formelle feil under praksisperioden
- Klage på forhold som har oppstått på praksisstedet
- Rettigheter og plikter i praksisperioden
- Psykososiale forhold som oppstår på praksisstedet

Studierelatert

Kategorien omfatter spørsmål eller situasjoner som oppstår i forbindelse med:

- Pensum
- Obligatorisk aktivitet
- Undervisning
- Endring av studietilbud
- Program- og emneplaner
- Studiekvalitet
- Andre forhold som er relatert til studiet, unntatt eksamen/praksis

Dispensasjon/tilrettelegging

Kategorien omfatter spørsmål eller situasjoner som oppstår i forbindelse med:

- Forsinkelsesregler
- Utsatt tid for innlevering
- Dispensasjon for obligatorisk oppmøte/innlevering
- Tilrettelegging grunnet funksjonsnedsettelse, graviditet, fødsel, amming
- Andre forhold som handler om tilrettelegging eller dispensasjoner

Administrativt

Kategorien omfatter spørsmål eller situasjoner som oppstår i forbindelse med:

- Saksbehandlingstid

- Begrunnelse for vedtak som ikke gjelder vurdering av faglige prestasjoner
- Klage på vedtak som ikke gjelder vurdering av faglige prestasjoner
- Veiledningsplikt etter forvaltningsloven
- Andre saksbehandlingsregler etter forvaltningsloven, for eksempel; plikten til å informere om klagerett, klagefrist, fremgangsmåte for klage, partsrettigheter og innsynsrett
- Annet som gjelder OsloMet sin saksbehandling som forvaltningsorgan

Læringsmiljø

Kategorien omfatter spørsmål eller situasjoner som oppstår i forbindelse med:

- Ansattes opptreden
- Fysisk læringsmiljø
- Psykososialt læringsmiljø på studiestedet
- Andre forhold relatert til helse, miljø og sikkerhet

Trakassering

Kategorien omfatter alle former for trakassering slik det blir uttalt i likestillings- og diskrimineringsloven § 13. Kategorien omfatter:

- Rådgivning og bistand i forbindelse med trakasseringssaker

Opptak

Kategorien omfatter spørsmål og situasjoner som oppstår i forbindelse med:

- Opptak til studieprogram eller enkeltemner på OsloMet
- Masteropptak
- Andre forhold som ikke er regulert, men knytter seg til opptak

Utteksling

Kategorien omfatter spørsmål eller situasjoner som oppstår i forbindelse med:

- Adgang til utveksling
- Avtaler som blir inngått i forbindelse med utveksling
- Andre forhold som ikke er regulert

Personvern/anonymitet

Kategorien omfatter spørsmål eller situasjoner som oppstår i forbindelse med:

- Oppbevaring og behandling av personopplysninger
- Anonymitet i vurderingen av faglige prestasjoner

Disiplinærsaker/skikkethet

Kategorien omfatter spørsmål eller situasjoner som oppstår i forbindelse med:

- Mistanke om fusk/vitenskapelig uredelighet
- Skikkethetsvurdering
- Andre saker som gjelder bortvisning/utestenging

Annet

Kategorien omfatter spørsmål eller situasjoner som oppstår i forbindelse med andre saker som ikke passer inn i kategoriene, men som er relatert til studiesituasjonen.

Utenfor ordningen

Kategorien omfatter saker som faller utenfor studentombudets mandat og oppgaver. Det gjelder for eksempel:

- Studenter ved andre utdanningsinstitusjoner
- Spørsmål eller situasjoner knyttet til Studentsamskipnaden, Lånekassen eller NAV.
- Henvendelser som ikke er relatert til studiesituasjonen.